

Betænkning

over

- I. forslag til lov om ministres strafansvar [af Iver Poulsen m. fl.],
- II. forslag til lov om ministres ansvarlighed [af Ninn-Hansen, Helga Pedersen m. fl.], og
- III. forslag til lov om ministres ansvar.

(Afgivet af udvalget den 4. marts 1964).

Udvalget har holdt 5 møder om lovforslagene og har herunder haft samråd med justitsministeren. Ved drøftelsen af det af de uafhængige fremsatte lovforslag har ordføreren for forslagsstillerne, Iver Poulsen, deltaget.

Udvalget er enedes om at indstille det af justitsministeren fremsatte lovforslag *III. forslag til lov om ministres ansvar til vedtagelse* med nedenstående ændringer, hvorom der er opnået enighed mellem udvalget og justitsministeren. Om ændringsforslagene henvises til de ledsagende bemærkninger.

Om enkelte spørgsmål, der har været fremdraget under udvalgsforhandlingen om dette lovforslag, bemærkes i øvrigt:

Under udvalgets forhandlinger med justitsministeren vedrørende den i forslaget § 3 indeholdte regel om *en ministers ansvar for medvirken til en underordnetes handling* har der været enighed om, at en ministers ansvar efter denne regel ikke er betinget af, at det strafbare forhold, der er begået af den underordnede, kan tilregnes denne som forsætligt eller uagtsomt. At en minister således kan blive ansvarlig for sin medvirken, uanset at den underordnede er ansvarsfri af subjektive grunde, er i overensstemmelse med almindelige strafferetlige principper vedrørende medvirken.

Udvalget har endvidere drøftet den i § 4 indeholdte formulering, hvorefter en minister kan straffes for tilsidesættelse af pligter, der vel ikke er udtrykkeligt fastlagt i

grundloven eller den almindelige lovgivning, men dog påhviler ministeren „*efter hans stillings beskaffenhed*“. Der er enighed om, at en sådan affattelse, der svarer til formuleringer i borgerlig straffelovs §§ 156-157, er påkrævet, idet en præcis angivelse af samtlige de pligter, der påhviler ministre, ikke kan foretages i lovteksten. Forslagets affattelse må efter udvalgets mening foretrakkes fremfor formuleringen „*tilsidesætter pligter, som følger af hans embede*“; denne sidstnævnte formulering kunne forstås som alene refererende til de pligter, der påhviler ministeren som forvaltningschef.

Endelig har man med justitsministeren drøftet spørgsmålet om *en ministers retlige ansvar for tilsidesættelse af en folketingsbeslutning*. Der er ikke ved lovforslaget taget stilling til, i hvilket omfang tinget efter forfatningen kan pålægge ministre pligter i beslutningsform, men i det omfang dette kan ske, vil der påhvile ministeren ansvar efter § 4 for beslutningens tilsidesættelse.

Under henvisning til den i udvalget opnåede enighed om en ministeransvarlighedslov har forslagsstillerne til *II. forslag til lov om ministres ansvarlighed* oplyst, at de ved anden behandling agter at tage det af dem fremsatte lovforslag tilbage.

I. forslag til lov om ministres strafansvar, fremsat af medlemmer af de uafhængige, indstiller *udvalget* til *forkastelse*.

Ændringsforslag

til

III. forslag til lov om ministres ansvar.

Af *udvalget*, tiltrådt af *justitsministeren*:

Til titlen.

1) Udtrykket „ansvar“ ændres til: „ansvarlighed“.

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 3.

2) Nr. 3 affattes således:

„3) han har fremmet handlingens udførelse ved ikke i rimeligt omfang at føre tilsyn og fastsætte instrukser.“

Ny paragraf.

3) Efter § 3 indsættes som ny paragraf:

„§ 0. Ansvar for en af kongen underskrevet beslutning påhviler såvel enhver minister, der har medunderskrevet, som ministre, der på anden måde har medvirket til beslutningens tilblivelse.“

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Udtrykket „ansvarlighed“ anvendes i grundlovens § 13 og foreslås derfor også anvendt i lovforslagets titel.

Til nr. 2.

Formålet med den ændrede affattelse er at præcisere, at denne bestemmelse om medvirken tager sigte på tilfælde, hvor en minister ved utilstrækkeligt tilsyn eller utilstrækkelig instruktion har fremmet den underordnede forseelse og derfor bør være medansvarlig for denne. Den ændrede affattelse tilsigter ikke nogen indskrænkning i ministerens ansvar i forhold til den oprindelige affattelse.

Til nr. 3.

Den nye bestemmelse angår ansvar for en af kongen underskrevet beslutning. I grundlovens § 14 er det fastslået, at enhver minister, der har medunderskrevet beslutningen, er ansvarlig for dens indhold. Det er fundet rigtigst i loven udtrykkeligt at fastslå, at også andre ministre, der medvirker til beslutningens tilblivelse, er ansvarlige.

K. Axel Nielsen.

K. B. Andersen,
formand.

Holger Eriksen.

Horn.

H. Larsen (Bjerre).

Gustav Pedersen.

Axel Ivan Pedersen.

Wingsøe.

Helge Larsen,
næstformand.

Helga Pedersen.

Vagn Bro.

Erik Eriksen.

Harald Nielsen.

Ninn-Hansen.

Poul Møller.

Thestrup.

Herluf Rasmussen.